

Het Vierdag/Steendamorgel in de Gereformeerde Gemeente te Terneuzen.

Het orgel is gebouwd in 1974 door Vierdag Orgelbouw Enschede (1946-1981) voor de Nederlands Gereformeerde Kerk te Eindhoven naar een ontwerp van Hans Brink. Het orgel had oorspronkelijk 12 registers, verdeeld over twee manualen en pedaal, waarbij de Gedekt 8' van het pedaal een transmissie was van de Bourdon 16'. Vanwege de kleine bouwruimte was het orgel compact gebouwd, een deel van de pijpen van de Bourdon 16' waren liggend tegen de bovenkant van de orgelkas gemonteerd. Het orgel was voorzien van drie kleine balgen. In 1998 werd het orgel door Pels & van Leeuwen uitgebreid met een Dulciaan 8' op Manuaal II.

In 2014 kwam het instrument te koop te staan omdat de gemeente een ander kerkgebouw betrok. Onder begeleiding van de Orgel-Advies-Commissie van de VOGG in de personen van Herman den Hollander en Dick den Engelsman werd besloten tot aankoop door de Ger. Gem. van Terneuzen.

Hierbij kreeg orgelmakerij Steendam te Roodeschool de opdracht voor demontage, restauratie en overplaatsing.

Om onderhoud en toegankelijkheid te verbeteren werd besloten om de drie kleine balgen te vervangen door één grote magazijnbalg die samen met de windmotor, in een aparte kast, achter het orgel geplaatst zou worden. Tevens werd besloten om het orgel uit te breiden met een aparte windlade (uit voorraad orgelbouwer) voor het pedaal met daarop een aantal extra stemmen (bestaand pijpwerk) om de draagkracht te vergroten. De Bourdon 16' werd vervangen door een Subbas 16' met een wijdere mensuur waarbij de Gedekt 8' weer gedeeltelijk transmissie van de Subbas 16' werd. Tevens werd een Octaaf 8', een Octaaf 4' en een Bazuin 16' toegevoegd.

De pedaaltractuur is volledig mechanisch, waarbij, vanwege de korte afstand tussen het klavier en de pedaalwindlade, een wellenbord is toegepast. De registertractuur van het pedaal is elektrisch.

Om een betere uitspraak te verkrijgen op de galerij is in de bovenste zijpanelen en in de pedaalkas zaagwerk toegepast in gelijke stijl als in het front aanwezig.

(met dank aan de orgelcommissie Terneuzen voor grote delen van deze tekst.)

DISPOSITIE

<i>Manuaal I</i>	<i>Manuaal II</i>	<i>Pedaal</i>
Prestant 8'	Holpijp 8'	Subbas 16'
Gedekt 8'	Roerfluit 4'	Octaaf 8'
Octaaf 4'	Nasard 2 2/3'	Gedekt 8'
Octaaf 2'	Gemshoorn 2'	Octaaf 4'
Mixtuur IV	Terts 1 3/5'	Bazuin 16' (Giesecke ½ bekerlengte, nieuwe tongen, kelen beleerd)
	Dulciaan 8'	

Samenstelling Mixtuur IV

C: 1' - 2/3' - 1/2' - 1/3'
G: 1 1/3' - 1' - 2/3' - 1/2'
c: 2' - 1 1/3' - 1' - 2/3'
g: 2 2/3' - 2' - 1 1/3' - 1'
c': 4' - 2 2/3' - 2' - 1 1/3'

Speelhulpen

Koppel I-II
Koppel Ped-I
Koppel Ped-II
Tremulant op II

Manuaalomvang: C-f3

Pedaalomvang: C-f1

De volgende opnames zijn gemaakt om het klinkend resultaat voor de liefhebbers beschikbaar te maken. Ze zijn ingespeeld de zelfde dag als de ingebruikname plaats vond. (3 maart 2017) Het hoorbare piepen van de tremulant tijdens de opname (Homilius, Straf mich nicht) is uiteraard nog voor de ingebruikname verholpen. Hierna volgen de gebruikte registraties. Vanwege de zeer droge, absorberende, akoestiek heb ik enige digitale galm toegevoegd. Ongeveer even veel als met bouwkundige akoestische aanpassingen in deze ruimte te bereiken moet zijn.

Vragen of opmerkingen? dickdenengelsman@gmail.com

1. JN Hanff. - Ach Gott, vom Himmel sieh darein

HW O4' één octaaf lager gespeeld
NW D8'
Ped. S16', G8'

2. JN Hanff. - Ein feste Burg ist unser Gott

HW G8', O4'
NW Alle registers
Ped. G8', B16'

3. JC Oley. - Unveränderliche Güte (cf=Ps77)

HW alle registers
NW H8', T1 3/5'
Ped. Alle registers behalve de G8'
Alle koppels

4. GA Homilius. - Straf mich nicht in deinem Zorn

HW O4' één octaaf lager gespeeld
NW H8', R4', N2 2/3', trem.
Ped. S16', O8'

5. JL Krebs. - Freu dich sehr, o meine Seele (cf=Ps42)

HW P8', Mix IV
NW H8', R4', N2 2/3'
Ped. S16', O8', G8'

6. J Zwart. - Psalm 6 (In stijl van oud - Nederlandsch Koraalspel)

HW P8'
NW H8', R4', N2 2/3', T1 3/5'
Ped. S16', O8'

7. F Asma. - Fantasie over Psalm 42 vers 3&5

Te veel om hier te noteren. NB! Hierin wordt de mixtuur niet gebruikt.

8. Nico van den Hooven. Psalm 89 - Trio plus een couplet samenzang opgenomen tijdens de ingebruikname dienst.

Trio -- HW G8', O4'
 NW H8', R4', D8'
 Ped. S16', G8'

Vers – HW P8', G8', O4'
 Cf. uitkomend op NW Alle registers
 Vanaf tweede regel cf in octaven, dus 16 en 8 voets ligging.
 Ped. + O8', + Pedaalkoppel-I